

Bøger: Lomborgs kølige kamp mod dommedagsprædikanterne

Miljøforkæmpere har i snart 10 år forsøgt at fryse Bjørn Lomborg ud af debatten. Men han lader sig ikke kyse. I 'Cool it' gør han endnu et bravt forsøg på at mane til besindighed, før klimapanikken tager overhånd.

Bjørn Lomborg : Cool it – The Skeptical Environmentalist's Guide to Global Warming. Alfred A. Knopf, 253 sider, 21 dollar. 'Cool it' udkommer på dansk 16. oktober på Lindhardt & Ringhof. Udkommer i dag.

Af Stig Ørskov

Grundlæggende er der ikke meget nyt i Bjørn Lomborgs nye bog 'Cool it', som i dag udkommer i USA og Storbritannien. Hovedbudskabet er stadig det samme som det, han i 1998 lancerede i sin kronikserie i [Politiken](#) under overskriften 'Verdens sande tilstand'. Akkurat som dengang advarede han imod, at man lader sig gribe af panik over klimaudviklingen og træffer tåbelige beslutninger på baggrund af falske dommedagsprofetier.

Ikke desto mindre er 'Cool it' stærkt tiltrængt. Frygten for klimaforandringerne har i den seneste tid nået nye højder. Ikke mindst i Storbritannien, hvor toneangivende medier som Guardian og Independent har sat nye standarder for bekræftelsesjournalistik. Samtidig synes selv de mest forstandige politikere endegyldigt at have smidt tvivlens nådegave over bord. Med miljøminister Connie Hedegaard (K) som den tydeligste hjemlige eksponent bliver kampen mod klimaforandringer nu solgt som den altoverskyggende globale udfordring. Og der sættes ikke længere spørgsmålstejn ved, om det er klogt at bruge alle kræfter på at nedbringe CO₂-udslippet. Tværtimod har Connie Hedegaard gjort CO₂-reduktioner til det absolutte succeskriterium for FN's topmøde om klima, som afholdes i København i 2009.

Alt sammen med de bedste intentioner om at gøre noget godt for Jordens tilstand.

Men som Bjørn Lomborg viser i 'Cool it', er det store problem, at alle de velmenende intentioner har en grim bagside. Når man gør den globale opvarmning til topprioritet, skubber man andre udfordringer i baggrunden. Og endnu værre. Man ofrer menneskeliv i dag til gengæld for nogle højst usikre miljøgevinster i en fjern fremtid.

Men før vi går i detaljer med Bjørn Lomborgs argumentation, er der dog grund til at modgå et par af de mere sejlivede myter om manden. Myter, som har været med til at stigmatisere Bjørn Lomborg som en paria i periferien af videnskabens gode selskab.

Den første myte er, at Bjørn Lomborg benægter, at der finder global opvarmning sted, og at den er menneskeskabt.

Det er forkert. Bjørn Lomborg anerkender den konklusion, som FN's klimapanel nåede frem til i foråret. Nemlig at de globale temperaturer vil stige, og at det vil få store konsekvenser for både natur og mennesker.

Den anden myte er, at Bjørn Lomborg ikke mener, at man skal gøre noget for at begrænse den globale opvarmning.

Også det er forkert. Bjørn Lomborg er tilhænger af en fornuftig beskatning af CO₂-udledning, og han advokerer for at bruge langt flere ressourcer på at forske i alternativer til fossile brændstoffer.

Bjørn Lomborgs stilfærdige pointe er blot, at vi bliver nødt til at foretage en oplyst vurdering af, hvad vi rent faktisk kan gøre for at begrænse den globale opvarmning, og hvordan vi gør det mest effektivt, uden at vi samtidig ødelægger muligheden for at løse andre og mere påtrængende problemer. De massive midler, vi i øjeblikket bruger på at begrænse CO₂-forureningen, ville således kunne redde millioner af menneskeliv i den tredje verden, hvis vi i stedet brugte pengene på hiv-bekæmpelse, malariaforebyggelse og forbedret vandkvalitet.

Når Bjørn Lomborg når frem til den konklusion, skyldes det en kølig vurdering af konsekvenserne af den globale opvarmning. Ifølge Bjørn Lomborg er de nemlig ikke så slemme, som mange vil gøre dem til. Og slet ikke så ildevarslende, som Al Gore postulerer i sin film 'Den ubekvemme sandhed', hvor den tidligere amerikanske vicepræsident med tydelige religiøse undertoner fremmaner billedet af en nært forestående dommedag, hvor smeltende indlandsis og tændende gletsjere skaber katastrofale oversvømmelser i verdens storbyer – det rene Armageddon.

Går det, som FN's klimapanel forudsiger, vil vandstanden i verdenshavene stige med godt 30 cm i løbet af det næste århundrede. En markant stigning, men ingen katastrofe. Og i øvrigt samme stigning, som verden har oplevet i de forudgående 150 år – uden katastrofale konsekvenser.

Det er blot et af Bjørn Lomborgs mange eksempler på, at konsekvenserne af den globale opvarmning ikke er så entydige, som mange vil gøre dem. Og at de fleste af konsekvenserne er håndterbare. En bedre vedligeholdelse af kystsikringen vil for eksempel minimere konsekvenserne af den højere vandstand betragteligt.

Samtidig er der en række positive konsekvenser af den globale opvarmning. Den måske mest iøjnefaldende er, at færre mennesker vil dø af kulderelaterede sygdomme, hvilket dermed opvejer, at flere mennesker vil dø på grund den øgede varme.

Alt i alt betyder det, at der ifølge Bjørn Lomborg er grund til at spørge, om der virkelig er belæg for at gå så drastisk til værks, som de fleste politikere plæderer for. Det er nemlig ikke gratis. Langtfra.

Hvis man skal reducere CO₂-udledningen i den størrelsesorden, som Connie Hedegaard & Co. slår til lyd for, er det en frygtelig dyr affære. For det første tvinges virksomheder og forbrugere til at bruge dyrere energialternativer, og mange vil blive tvunget til at omlægge deres produktion og transport, hvilket rammer den økonomiske vækst.

For det andet er klimaeffekten af CO₂-begrænsningen behæftet med stor usikkerhed. I bedste fald vil det have effekt på den globale opvarmning i slutningen af dette århundrede.

Det er derfor med god grund, at Bjørn Lomborg stiller det enkle spørgsmål: Er det ikke bedre, at vi bruger pengene på at redde mennesker i dag, i stedet for at bruge pengene på nogle usikre fremtidige gevinster.

Og som han påpeger, er der nok at tage fat på. I sammenligning med de ødsle midler, vi bruger på CO₂-reduktion, kunne man redde millioner af mennesker i den tredje verden.

For mange – og ganske givet en del af Politikens læsere – forekommer det ikke at være noget problem at bruge flere penge på vedvarende energi og reducere den økonomiske vækst. Snarere tværtimod.

Vi glemmer blot, at øget økonomisk vækst dagligt bringer millioner af mennesker ud af fattigdom og sikrer dem bedre levevilkår. Når millioner af kinesere og indere de senere år har forladt et liv i fattigdom, skyldes det ikke mindst, at vi i den vestlige verden har øget forbruget.

Og vi glemmer, at de mange milliarder, vi hvert år bruger på store vindmøller, ville kunne redde tusindvis af menneskeliv, hvis vi brugte pengene på hiv-forebyggelse.

Og værst af alt, så glemmer vi, at bedre levevilkår og øget økonomisk vækst gør verden langt bedre rustet til at modstå konsekvenserne af den globale opvarmning.

Og nej, uanset hvor gerne vi ville, kan vi ikke gøre alting på samme tid. Når vi fokuserer alle de politiske kræfter mod den globale opvarmning, og når medierne går amok i det, Bjørn Lomborg kalder »klimaporno«, fjerner vi opmærksomheden fra langt mere påtrængende problemer end en let stigning i vandstanden. Tag blot den hjemlige situation, hvor VK-regeringen lystigt har skåret i udviklingsbistanden, samtidig med at den nu koreograferer sig selv som en grøn regering.

I forhold til tidsånden og de globale politiske strømninger kunne 'Cool it' ikke lande på et mere skævt tidspunkt. Det gør ikke bogen mindre tiltrængt, og det gør, at man bærer over med, at Bjørn Lomborg ikke i tilstrækkeligt omfang giver plads til andre argumenter end sine egne. Der er alt for mange passager i 'Cool it', hvor Bjørn Lomborg håner andre debattører i stedet for at give læseren en fair fremlæggelse af deres argumenter.

Til gengæld er 'Cool it' skrevet i en letforståeligt prosa og har en længde, der gør den overkommelig for menigmand. Og det er godt, for flest mulige menigmænd bør svale sig selv af i debatten om den globale opvarmning.

stig.ørskov@pol.dk

